

Roviltnemnda i region 7 - Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Saksframlegg - møte 6/2020 i Roviltnemnda for region 7 - Nordland

Sak 27/2020 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 6/2020 uten merknader.

Sak 28/2020 Godkjenning av protokoll fra møte 5/2020

Utkast til protokoll fra møte 5/2020 er publisert på nemndas nettside. Se også vedlegg 1.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Roviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 5/2020 uten merknader.

Sak 29/2020 Drøftinger/ orienteringer/ referatsaker

a) Orientering fra Statens naturoppsyn om aktuelle saker

Orientering legges fram i møte.

b) Orientering fra Mattilsynet om aktuelle saker

Orientering legges fram i møte.

c) Orientering fra Fylkesmannen i Nordland om aktuelle saker

Orientering legges fram i møte.

d) Fagrapporter og lignende

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- [Mattison m.fl. 2020. Bestandsovervåking av jerv i 2020. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia; 3 – 2020.](#)
- [Mattisson m.fl. 2020. Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2020. NINA Rapport 1874.](#)

Akuttsaker behandlet av Fylkesmannen

Ingen saker siden forrige nemndsmøte.

e) Brev til nemnda

Dato	Fra	Tema
2020.09.25	FMNO	Svar på spørsmål om uttak av rovvilt i beiteområde - Fauske
2020.10.20	Mdir	Nytt felles Fennoskandisk rammeverk om ulveforvaltning samarbeid
2020.10.20	Saltfjellet rbd	Anmodning om ekstraordinært uttak av gaupe
2020.10.22	KLD	Endringer i forskrift om forvaltning av rovvilt
2020.11.15	Saltfjellet rbd	Innspill til rovviltforvaltninga
2020.11.17	Mdir	Svar på henvendelse om uttak av gaupe

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sak 29/2020, drøftinger/ orienteringer/ referatsaker, tas til orientering.

Sak 30/2020 Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – fordeling av restmidler 2020 og prioriteringer for 2021**Sekretariatets forslag til vedtak:**

1. *Rovviltnemnda tar til orientering sekretariatets rapportering om bruk av FKT-midler 2020.*
2. *Ubrukte midler fordeles som følger:*
  - a) *Tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73: Tiltak i reindriften – tiltak på vinterbeite, slik det er beskrevet i sekretariatets saksframlegg.*
  - b) *Tjenestekjøp, kap. 1420.21: Mindre prosjekter «tiltaks pakker» i sauebesetninger med store tap hvor kongeørn er mulig skadevolder.*
3. *Rovviltnemnda ber Miljødirektoratet om en tilskuddsramme på kr 9 000 000,- til FKT-tiltak og en ramme til tjenestekjøp på kr 500 000,- for 2021.*

Bakgrunn

Bruk av midler til FKT-tiltak reguleres av forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak og kommentarene til denne. Der er det gitt konkrete føringer for hvilke tiltak som kan tildeles støtte.

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt.

Tilskuddsordningen kan også brukes til konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

Forvaltningsplanen omtaler ikke konkrete FKT-tiltak og gir ikke direkte føringer for hvilke tiltak som skal prioriteres foran andre. Forvaltningsplanen har en del generelle prinsipper for bruk av FKT-midler. Videre er det lagt opp til at nemnda årlig skal fastsette konkrete rammevilkår, føringer og satser som skal gjelde for det aktuelle årets FKT-tildelinger, og at dette fortrinnsvis gjøres i forkant av søknadsfristen slik at aktuelle søkere er kjent med dette når de skal sende inn søknad.

Overordna forvaltningsprinsipper i forvaltningsplanen om bruk av FKT-midler:

3.2.1 *FKT-budsjettet til reindriften og sauenevinga skal fordeles tilnærmet 50/50.*

3.2.2 *FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (altså prioritert område for jerv eller bjørn og byrdefordelingsområde for gaupe). Tiltakene skal være tilpasset aktuell rovviltart for området.*

- 3.2.3 *Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.*
- 3.2.4 *I områder hvor man mistenker rovvilttap kan det, uavhengig av arealdifferensieringen brukes FKT-midler til tiltak som bedrer kunnskapsgrunnlaget, og som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og gir økt mulighet til å oppdage rovvilttap.*
- 3.2.5 *FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling, med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.*
- 3.2.6 *Det kreves normalt en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert for å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.*
- 3.2.7 *Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres fremfor søknader fra enkeltpersoner.*
- 3.2.8 *Ved prioritering av midler mellom beiteområder/reinbeitedistrikt, skal rovdryrbelastning i området vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukeres/beitelags/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).*
- 3.2.9 *For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau, beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder. Standardene finnes på www.rovviltportalen.no.*
- 3.2.10 *Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:*
  - a) *Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.*
  - b) *Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Rovviltnemnda eller Fylkesmannen*
  - c) *Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Fylkesmannen informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke om midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.*

Klima- og miljødepartementet har i brev av 02.07.2018 besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet. Rovviltnemndas nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført nødvendige endringer i forvaltningsplanen.

I Riksrevisjonens undersøkelse om rovviltforvaltninga i 2019, jf. Dokument 3:13 (2018-2019) var ett av hovedfunnene at miljøforvaltninga har for lite kunnskap om tapsårsaker og om effekter av forebyggende tiltak. Som en oppfølging av dette pågår det en nasjonal evaluering av FKT-ordninga i regi av NIBIO og NINA der oppgaven er å vurdere om formålet med FKT-forskrifta kan realiseres på en bedre måte enn i dag, og å så fall hvordan. Sluttrapport var i utgangspunktet ventet omkring 1. november, men er enda ikke publisert.

Forbruk 2020

Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73

I møte den 10. mars 2020 fordelte Rovviltnemnda i Nordland kr 8 500 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak i 2020. I møte den 28. mai ble det gjort noen mindre justeringer i budsjettet.

De fleste har gjennomført planlagte tiltak, men enkelte har bare brukt deler av midlene og noen tiltak har ikke blitt gjennomført. For noen få tiltak har vi ikke full oversikt enda, i de tilfellene er kostnadene stipulert og det kan innebære noen mindre justeringer i tilgjengelige restmidler. En nærmere evaluering av gjennomførte tiltak blir bli lagt fram for nemnda i forbindelse med fastsettelse av budsjett for 2021 i februar/mars neste år.

Rovviltnemndas økonomiske rammer for 2020 var på kr 8 500 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Tabellen nedenfor har i budsjett 2020 og forbruk 2020 også med restmidlene som ble utbetalt i desember 2019. Dette utgjorde kr 787 228,- som ble utbetalt til tiltak i reindriftsnæringa. Inkludert restmidlene fra 2019 var dermed samlet budsjett for 2020 på kr 9 287 228,-.

FKT, kap. 1420.73. - 2020	Budsjett 2020 inkl. restmidler 2019	Forbruk 2020 inkl. restmidler 2019	Tilgjengelige restmidler
Planlagte tiltak i saueneinga			
- Planlagt tidlig sanking		374 361,-	
- Forsinket slipp på beite		46 600,-	
- Flytting til annet beite			
- Planlagt gjeting/ utvida tilsyn		980 945,-	
- Gjeterhunder/vokterhunder			
- El-gjerde til rovviltsikring			
- Beiting på inngjerdet areal			
- Beredskapsareal			
- Bruk av tekniske tiltak			
- Andre tiltak			
- Kadaverhundarbeid		119 115,-	
- Elektronisk overvåking		911 364,-	
- SUM sau	2 720 000,-	2 432 385,-	287 615,-
Planlagte tiltak i reindriftsnæringa			
- Flytting til annet beite		1 257 011,-	
- Planlagt intensiv gjeting		658 129,-	
- Kalving i gjerde			
- Fôring av rein i perioder		1 542 845,-	
- Bruk av tekniske tiltak			
- Tidlig slakting		290 166,-	
- Andre tiltak		100 000,-	
- Kadaverhundarbeid			
- Elektronisk overvåking		102 769,-	
- SUM rein	4 180 000,-	3 950 920,-	229 080,-
Andre tapsforeb. tiltak			
- Felling/jakt	800 000,-	670 452,-	
- FoU	300 000,-	232 250,-	
- SUM andre tapsforeb. tiltak	1 100 000,-	902 702,-	197 298,-
Akutte tapsforeb. tiltak			
- Skadefelling		283 433,-	
- Sau - tidlig sanking		372 769,-	
- Sau - gjeting/ utvida tilsyn		150 000,-	
- Rein - intensiv gjeting		160 400,-	
- SUM Akutte tiltak	1 087 228,-	966 602,-	120 626,-
Konfliktdempende tiltak	200 000,-	200 000,-	0,-
SUM FKT	9 287 228,-	8 452 609,-	834 619,-

Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Den økonomiske rammen til tjenestekjøp er i 2020 på kr 500 000,-. I møte den 10. mars 2020 satte nemnda av midler over dette budsjettet til bestandsregistrering av rovvilt og dusører, til årlig reindriftsseminar i regi av Fylkesmannen i Nordland og til et kursopplegg for administrativ beredskap i kommunene. I møte den 28. mai ble det videre satt av midler til et prosjekt i samarbeid med Veterinærinstituttet m.fl. om mulige kroniske ørneskader hos tamrein, til et prosjekt i regi av Norconsult om bruk av moderne teknologi for å dokumentere tap av rein og sau til fredet rovvilt i Nordland og til et prosjekt i regi av bl.a. Nordlandsforskning med bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt.

Forbruk i 2020 er vist i tabellen nedenfor. For noen få tiltak har vi ikke full oversikt enda, i de tilfellene er kostnadene stipulert og det kan innebære noen mindre justeringer av tilgjengelige restmidler.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21. - 2020	Budsjett	Forbruk	Tilgjengelige restmidler
Bestandsregistrering, dusører	150 000,-	160 000,-	
Årlig reindriftsseminar i regi av FMNO	50 000,-	31 000,-	
Kursopplegg for administrativ beredskap i kommunene	50 000,-	0,-	
Prosjekt om mulige kroniske ørneskader hos tamrein.	50 000,-	10 000,-	
Prosjekt om bruk av moderne teknologi for å dokumentere tap av rein og sau til fredet rovvilt	99 000,-	99 000,-	
Prosjekt med bruk av viltkamera til bestandsovervåking av rovvilt	100 000,-	100 000,-	
Ufordelt	1 000,-		
SUM Tjenestekjøp	500 000,-	400 000,-	100 000,-

Sekretariatets anbefalinger

Med bakgrunn i at rapporten fra den nasjonale FKT-evalueringa er ventet før neste års tildeling av FKT-midler, vurderer vi at det ikke er hensiktsmessig at nemnda på nåværende tidspunkt signaliserer større endringer i prioritering av FKT-midlene. I denne saken har vi derfor kun tatt med noen utvalgte tiltak knyttet til reindriftas tiltak på vinterbeiter, da dette er tiltak som enten må finansieres med restmidler eller at de iverksetter tiltakene og søker i etterkant, med den usikkerheten det innebærer. Når rammene for FKT-midler i 2021 er klare, vil vi legge fram en sak for nemnda om endelig prioritering av hvordan FKT-midlene for 2021 skal bruke i Norland. Dette skjer normalt i februar/mars. Da er trolig også rapporten om evaluering av FKT-ordninga publisert.

Tilskudd til tiltak i reindrifta – tiltak på vinterbeite

Sekretariatet anbefaler at fordeling av restmidler prioriteres til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret i samsvar med forvaltningsprinsipp 3.2.10 pkt. III i forvaltningsplanen. På bakgrunn av tidligere års praksis, har vi allerede annonsert en slik søknadsrunde til reindrifta for å få best mulig tid til behandling av søknader siden de må være ferdig behandlet og utbetalt i god tid før jul.

Vi har mottatt 19 søknader fra syv ulike distrikt om restmidler om til sammen kr. 4 242 209,-. Det søkes om tilskudd til flytting til vinterbeiter på kysten (transportkostnader, samling med helikopter, føring), til føring og intensiv gjeting på vinterbeiter inkl. utstyr og gjerdeanlegg, samt til innkjøp av gjeterbu og viltkamera. De reelle søknadssummene er noe lavere da det i noen søknader er skissert ulike alternative tiltak, for eksempel enten føring på innlandet eller flytting til kysten avhengig av hvordan forholdene i vinter blir.

FKT, kap. 1420.73. - 2020	Søknadssum
- Flytting til annet beite	1 899 884,-
- Føring av rein i perioder	2 122 325,-
- Bruk av tekniske tiltak	10 000,-
- Andre tiltak	100 000,-
- Elektronisk overvåking	110 000,-
- SUM rein	4 242 209,-

Søknadssummene er langt større enn tilgjengelige restmidler da både flytting og føring er kostnadskrevende tiltak. I de fleste tilfellene vil vi kun ha mulighet til å delfinansiere tiltak med restmidler. Det kan derfor forventes at det søkes om tilleggsfinansiering i ordinær søknadsrunde 15. januar 2021. Det er også flere reineiere som venter med hele søknaden til 15. januar 2021. Tildeling av restmidler på slutten av året vil derfor bli sett i sammenheng med fordeling av nye FKT-midler i 2021. Nemndas prioriteringer i denne saken vil derfor både gjelde fordeling av tilgjengelige restmidler og gi signaler til reindriften om hvilke vintertiltak man kan forvente å få tilskudd til etterskuddsvis i 2021.

Med tilgjengelig budsjett og stor søknadsmengde vurderer vi at det kun er aktuelt å prioritere tiltak som er direkte knyttet til vinterhalvåret. Vi foreslår derfor at andre tiltak som tilskudd til viltkamera og radiobjeller ikke prioriteres nå, men henvises til ordinær søknadsrunde neste år.

Nærmere om aktuelle vintertiltak:

Flytting til annet beite

Flytting mellom ulike sesongbeiter er en del av reindriftenas naturlige driftsmønster. Dersom flytting innebærer at man bruker mindre rovdyrutsatte beiteområder deler av året, kan det bidra til reduserte rovvilttap ved at reindriften får en «pause» fra rovdyrtrykket noen måneder i året. Flytting med bil kan også ha tapsreduserende effekt fordi det skaper et brudd i tid og rom mellom reinflokkene og rovviltet. I tilfeller hvor reinen skal flyttes til områder som kan anses som mindre rovdyrutsatte beiteområder, kan tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5a Tiltak som fysisk skiller rovdyr og beitedyr.

Skillet mellom hva som kan anses som «ordinær drift» og hva som er et tapsforebyggende tiltak kan være vanskelig å fastslå eksakt. Vi foreslår at FKT-midler primært skal dekke direkte transportkostnader, men at det åpnes for bruk av noe midler til nødvendig føring i gjerde når det er direkte knyttet til transporten. Vi foreslår å videreføre praksis med en egenandel på utgiftene som fastsettes individuelt for hver enkelt søknad, innenfor intervallet 30-50 %. Viktige vurderinger i forhold til prioritering av søknader og fastsetting av egenandel vil være om flyttinga kan anses som en normal del av drifta, om området faktisk er mindre rovdyrutsatt og evt. om det gis tilskudd over reindriftsavtalen til flytting mellom sesongbeiter på grunn av manglende reinbeitekonvensjon med Sverige.

De siste årene har vi også gitt tilskudd til bruk av helikopter for å få en best mulig samling før flytting mellom sesongbeiter. Vi antar at «strørein» eller flokker som står igjen i området det flyttes fra er mer utsatt for tap enn hovedflokker. Dersom området «tømmes for rein», kan det også bidra til at mengden rovdyr er mindre i området når flokken flyttes tilbake senere på året. Tiltaket vil også indirekte kunne bidra til lavere tap ved at reindriftsutøverne får bruke mer tid på gjeting i vinterbeitet istedenfor å samle og gjete «strørein» og gjenværende flokker. Skjer slik samling i forbindelse med flytting til mindre rovdyrutsatte beiteområder kan tilskudd hjemles i FKT-forskrifta § 5a Tiltak som fysisk skille rovdyr og beitedyr. Sekretariatet foreslår å videreføre samme praksis som i 2020 med tilskudd til samling og flytting av rein. Vi vurderer at god samling kan ha de samme nevnte tapsforebyggende effektene også der flytting mellom sesongbeiter ikke innebærer at man bruker «mindre rovdyrutsatte beiteområder», men da må evt. søknad om tilskudd til samling vurderes etter FKT-forskrifta § 5c Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende.

Vi får en del henvendelser om tilleggsfôring og intensiv gjeting på vinterbeiter på kysten, både på grunn av rovviltaktivitet og for å redusere konflikten med rein på innmark. I FKT-forskrifta § 5 er det et krav at aktuelle tiltak må ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Vi vurderer derfor at evt. tilskudd til tilleggsfôring og intensiv gjeting på vinterbeiter på kysten må være knyttet til forventet rovvilttap i området og behov for å forebygge dette. Vi vurderer at hensynet til problematikk med rein på innmark ikke kan brukes som direkte begrunnelse for tildeling av FKT-midler, men det vil kunne være en positiv bieffekt der det iverksettes rovviltrelaterte tiltak.

Tilleggsfôring på vinterbeite

Vi har de siste årene praktisert å gi tilskudd til tilleggsfôring av rein om vinteren dersom man ikke flytter til mindre rovdyrutsatte vinterbeiter. Tilleggsfôring er hjemlet i FKT-forskrifta § 5b *Fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål å unngå rovvilttap* når det kombineres med intensiv gjeting.

I dialog med Nordland reindriftssamer i forkant av FKT-tildelingen for 2020 uttrykt de at bruk av FKT-midler til fôring om vinteren er et viktig tiltak, men at det i utgangspunktet ikke er et ønsket tiltak. Reindriften vil helst at reinen skal klares seg på naturlige beiter, og at fôring bør være avgrenset til krisesituasjoner som f.eks. låste beiter. Forekomsten av rovvilt i fylket og omfanget av tap til rovvilt gjør imidlertid at fôring gjennom vinteren kan være nødvendig for å begrense tapene. Samtidig som man åpner for bruk av FKT-midler til slike tiltak bør det arbeides med langsiktige løsninger for å redusere fôringsbehovet, som for eksempel bedre tilgang på beiteområder med mindre rovdyr.

Fôring som tapsforebyggende tiltak må kombineres med intensiv gjeting. Vi har i flere år prioritert tilskudd til innkjøp av fôr og noe nødvendig utstyr, mens reineier selv har måttet dekke kostnader med intensiv gjeting og evt. andre kostnader. Ut fra budsjettsituasjonen anbefaler vi å fortsette med denne praksisen. Videre har vi tidligere kun gitt tilskudd til tilleggsfôring på frimark og ikke i gjerdeanlegg, samt stilt krav om at fôrmengden ikke skal være større enn at minst 50 % av vinterfôret tas opp gjennom naturlig beiting. Vi foreslår å videreføre samme praksis også i 2020, men ser at det i enkelte tilfeller kan være riktig å fravike kravene om andel naturlig beiteopptak og at det kun fôres på frimark.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Vi har ca. kr 100 000,- i tilgjengelige midler til tjenestekjøp på slutten av året. Midlene kan benyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak.

Vi foreslår at nemnda gir Fylkesmannen fullmakt til å bruke disse midlene til mindre prosjekter «tiltaksplaner» i sauebesetninger med store tap hvor kongeørn er mulig skadevolder. Fokus vil være både bestandskartlegging av kongeørn og utredning og gjennomføring av mulige tapsforebyggende tiltak og driftstilpasninger.

Vurdering av behov / ønske om økonomiske rammer for 2021

Tabellen under viser økonomiske rammer for FKT-midlene de siste fem årene.

	Samlet bevilgning, tilskudd til rovvilttiltak	Ramme for FKT-tilskudd, Nordland	Ramme for FKT-tilskudd, alle regioner	Tjenestekjøp, Nordland	Tjenestekjøp, alle regioner
2016	70 051 000,-	7 000 000,-	55 750 000,-	1 000 000,-	5 050 000,-
2017	70 051 000,-	7 000 000,-	58 100 000,-	1 000 000,-	5 900 000,-
2018	70 051 000,-	7 000 000,-	56 850 000,-	1 000 000,-	6 000 000,-
2019	80 426 000,-	8 000 000,-	64 000 000,-	1 000 000,-	6 450 000,-
2020	80 426 000,-	8 500 000,-	64 500 000,-	500 000,-	6 600 000,-

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 ligger samlet bevilgning til tilskudd til rovvilttiltak på samme nivå som i 2020.

I 2020 var samlet søknadssum om FKT-midler i Nordland på over 16 millioner kroner. Fra sauenæringa er det særlig tilskudd til elektronisk overvåking som utgjør den største posten, etterfulgt av planlagt gjeting/utvida tilsyn. Fra reindrifta er det flytting til andre beiteområder (og da særlig kostnader med helikopterbruk) og føring av rein om vinteren og under kalvinga som utgjør de største postene. Omfanget av søknader viser at beitenæringene mener at det er behov for betydelig større budsjetter enn hva som er tilgjengelig. Samtidig er det vanskelig å evaluere den tapsforebyggende effekten av mange av tiltakene som iverksettes, og derfor vanskelig å si noe sikkert om hvilke omsøkte tiltak som burde vært prioritert høyere dersom de økonomiske rammene hadde vært større. Vi håper den pågående nasjonale evaluering av FKT-ordninga vil bidra med kunnskap om hvordan tilskuddsordninga kan få best mulig måloppnåelse.

Videre viser vi til at iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene skal være et viktig virkemiddel som en del av en tydelig soneforvaltning, jf. at det står i rovviltforliket at:

«I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.»

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre tilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet til å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, mener vi at situasjonen blir mindre forutsigbar og at forvaltningsplanen derfor i liten grad bidrar til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

Region 7 Nordland har de siste fem årene fått om lag 13 % av samlet ramme til alle rovviltnemndene til tilskudd og tjenestekjøp. Til sammenligning har region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag fylker) fått ca. 20 % og region 8 (Troms og Finnmark fylke) ca. 22 % av tilsvarende ramme. Region 6 har

betydelige større tap av sau til fredet rovvilt (355 erstatningssøknader og ca. 7100 sau og lam erstattet i 2019). Region 8 har mindre rovvilttap av sau (106 erstatningssøknader og ca. 1200 sau og lam erstattet i 2019, men de har betydelig større tap av rein (424 erstatningssøknader og ca. 12 000 rein erstattet i 2018/2019). I Nordland hadde vi i 2019 153 søknader fra sauenæringa om rovdyrerstatning og erstattet ca. 3000 sau og lam, og 40 søknader fra reindriffta og erstattet ca. 3000 rein.

Bestandsmålene i de tre nordligste regionene:

- Region 6: 12 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 3 ynglinger av bjørn.
- Region 7: 10 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 1 ynglinger av bjørn.
- Region 8: 10 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 6 ynglinger av bjørn.

Med utgangspunkt i foreslått ramme i statsbudsjettet for 2021 mener vi de ikke er realistisk med store økninger i FKT-budsjetter som tildeles region 7 eller store endringer i prioriteringen mellom regionene. Vi foreslår at nemnda ber om FKT-ramme på kr 9 000 000,- og en ramme til tjenestekjøp på kr 500 000,- for 2021.

Samtidig anbefaler vi at nemnda i brev til Miljødirektoratet understreker viktigheten av at det satses på tapsforebyggende tiltak og at det arbeides for best mulig måloppnåelse gjennom kunnskapsinnhenting og oppdatering av FKT-forskrifta og økte økonomiske rammer. Særlig i reindriftnæringa er det stort behov for å redusere tapene i Nordland, hvor man må ha stort fokus både på å redusere de store rovvilttapene og få mer kunnskap om andre tapsårsaker og eventuelle sammenhenger mellom rovvilttap og andre forhold som klima, arealinngrep og andre forstyrrelser. Vi erfarer at en del tapsforebyggende tiltak i reindriffta er kostnadskrevenende, og med begrensede FKT-midler kan en satsing på slike tiltak føre til at reindrifftas kostnader blir uforsvarlig store. Også kunnskapsinnhenting om andre tapsårsaker og sammenhenger vil kreve betydelig med finansiering som ikke kan dekkes over nemndas budsjetter.

Sak 31/2020 Ekstraordinære uttak av jerv i Nordland

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 Nordland viser til rovviltforlikets punkt 2.2.4, 2.2.5 og 2.2.11 angående uttak av jerv, og anbefaler at Miljødirektoratet særlig følger med situasjonen på Håffjellhalvøya i Narvik med prioritering av uttak der dersom det fortsatt er jerveaktivitet i området. Videre anbefaler nemnda direktoratet om å prioritere uttak på kysten i Saltfjellet og Voengel Njaarke og i kalvingsland i Balvatn, Ildgruben og Byrkije dersom det i løpet av vinteren/våren blir påvist stor jerveaktivitet i disse områdene.

Bakgrunn

Rovviltforliket av 2011:

«2.2.4 I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert.»

«2.2.5. Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fatte vedtak om hvordan og hvor ekstraordinære uttak skal igangsettes for så langt som mulig å få tatt ut resterende lisensfellingskvote. Dette skal skje etter drøfting med rovviltnemndene. Rovviltnemndene skal også selv kunne ta initiativ til en slik drøfting.»

«2.2.11. Uttak av jerv gjennomført av miljøforvaltningen skal så langt det er mulig gjennomføres under lisensfellingsperioden, men likevel slik at uttak gjennomføres på en kostnadseffektiv måte.»

Roviltnemnda vedtok den 28. mai 2020 kvote for lisensfelling av 16 jerv hvorav inntil 8 tisper for jaktåret 2020/2021. Etter at vedtak om lisensfellingskvote er fattet skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden, jf. rovviltforskriften § 7.

Per 16. november er det registrert avgang av 9 jerv i Nordland siden 28. mai, hvorav 4 hannjerv og 5 tisper:

- 1 hannjerv felt av SNO som ekstraordinært uttak i Hattfjelldal (Byrkije rbd) den 30. mai.
- 1 tisper og 2 valper (tisper og hann) felt av SNO på hiuttak i Rana (Ildgruben rbd) den 31. mai.
- 1 hannjerv felt på skadefelling av kommunalt fellingslag i Rana (Ildgruben rbd) den 26. august.
- 1 tisper felt på lisensfelling i Narvik (Frostisen rbd) den 11. september.
- 1 tisper påkjørt av toget i Vefsn (Røssåga/Toven rbd) den 22. september.
- 1 hannjerv felt på lisensfelling i Narvik (Skjomen rbd) den 31. oktober.
- 1 tisper felt på lisensfelling i Narvik (Frostisen rbd) den 9. november.

Kart over kjent avgang av jerv siden 28. mai, per 16. november 2020. Kilde: Rovbase.

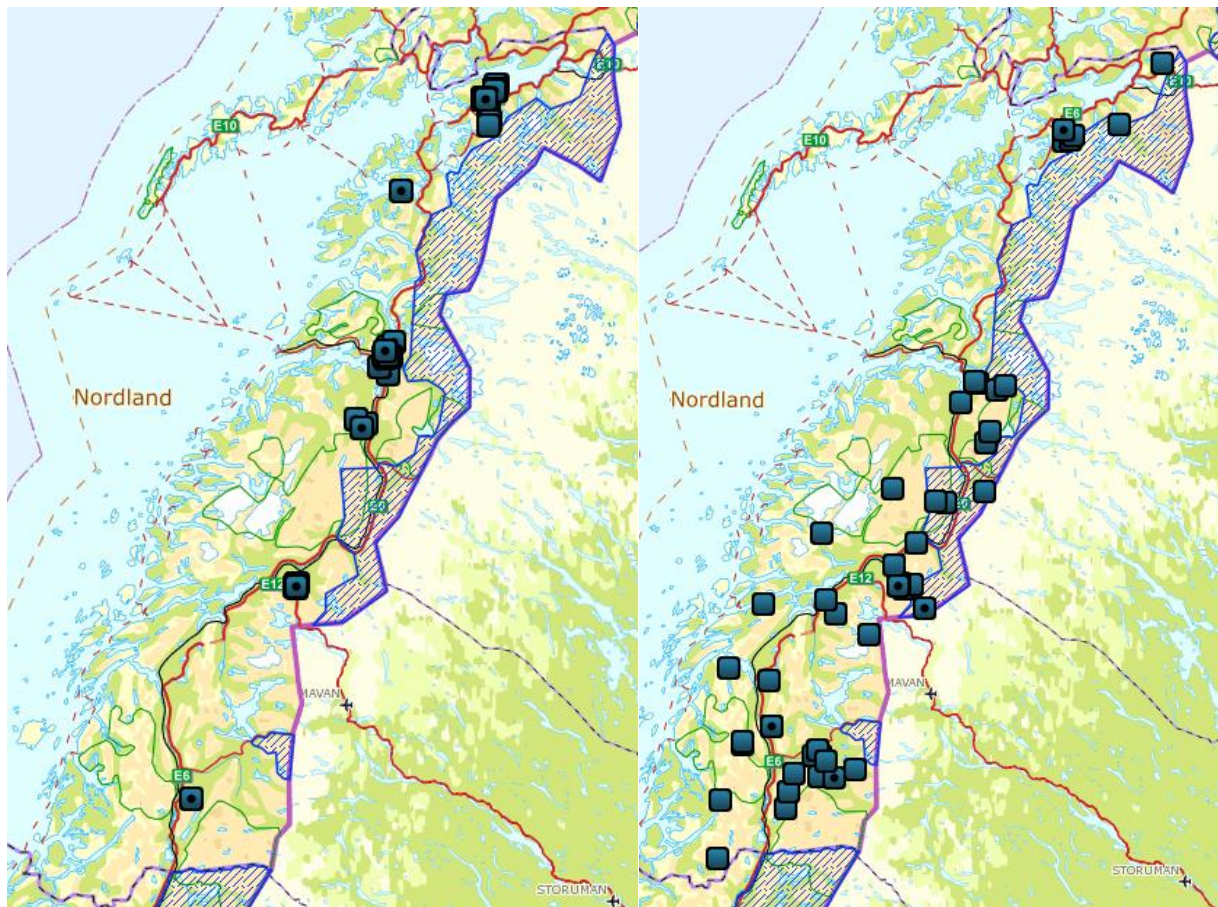

Tabellen nedenfor viser antall sau erstattet til rovvilt for beitesesongen 2020, sortert etter antall dyr omsøkt som jervedrept.

Beitekommune	Antall søknader	Omsøkt jerv	Omsøkt totalt	% omsøkt jervetap av sauetall i erst.søkn.	% omsøkt rovvilttap av sauetall i erst.søkn.
Narvik	8	313	485	12 %	19 %
Saltdal	19	294	884	5 %	14 %
Hattfjelldal	16	270	975	3 %	11 %
Meløy	3	254	276	8 %	9 %
Rana	19	218	562	4 %	9 %
Fauske	5	141	279	7 %	13 %
Hemnes	10	129	346	3 %	7 %
Grane	6	123	230	6 %	11 %
Hamarøy	9	59	384	2 %	12 %
Vevelstad	2	56	73	7 %	9 %
Beiarn	8	54	209	3 %	11 %
Leirfjord	4	31	107	3 %	9 %
Rødøy	2	11	30	3 %	8 %
Vefsn	3	4	18	1 %	5 %
Bindal	2		95		7 %
Bodø	2		48		10 %
Brønnøy	2		76		12 %
Gildeskål	1		1		0 %
Hadsel	2		16		2 %
Lurøy	1		17		4 %
Sørfold	4		69		7 %
Vestvågøy	3		69		5 %
Vågan	2		47		12 %
Sum / snitt	133	1957	5296	4 %	11 %

Tabellen nedenfor viser antall rein erstattet til rovvilt driftsåret 2019/2020 for rein, sortert etter antall dyr erstattet som jervedrept.

RBD	Omsøkt totalt	Erstattet jerv	Erstattet totalt	% omsøkt rovvilttap av reintall	% erstattet jervetap av reintall	% erstattet rovvilttap av reintall
Saltfjellet	1861	282	769	33 %	5 %	14 %
Voengel						
Njaarke	1175	171	475	31 %	5 %	13 %
Byrkije	546	169	395	22 %	7 %	16 %
Ildgruben	336	160	248	22 %	10 %	16 %
Balvatn	252	104	178	29 %	12 %	20 %
Jillen-						
Njaarke	701	93	343	25 %	3 %	12 %
Stajggo-						
Habmer	334	76	197	33 %	8 %	19 %
Røssåga/Tov						
en	296	56	184	19 %	4 %	12 %
Hestmanne						
n/Str.t.	310	50	125	22 %	4 %	9 %
Frostisen	176	48	148	31 %	8 %	26 %
Duokta	326	44	147	27 %	4 %	12 %
Skjomen	71	35	60	36 %	18 %	31 %
Sum / snitt	6384	1288	3269	28 %	6 %	14 %

Venstre kart: Påviste tap av sau til jerv i Nordland i 2020, per 16. november (N=49).

Høyre kart: Påviste tap av rein til jerv i Nordland i 2020, per 16. november (N=51).

Sirkler viser flere kadaver slått sammen, blå firkanter viser enkeltkadaver. Skravur viser forvaltningsområde for jerv i gjeldende forvaltningsplan. Kilde: Rovbase.

Sekretariatets vurdering

For sau så peker tapssituasjonen i gamle Ballangen kommune seg klart ut både i påviste tap og erstatningskrav. Nemnda ble orientert om denne situasjonen i møte 5/2020. Også reindrifta i området hadde betydelige tap siste driftsår. Det er felt ei tisper på lisensfelling i det aktuelle skadeområdet, samt ei tisper litt nord for skadeområdet. Avhengig av sporaktivitet av jerv i dette området utover vinteren, vurderer vi at det fortsatt kan være aktuelt å prioritere området for uttak.

Andre områder med påviste tap av sau til jerv siste beitesesong er Hamarøy (1), Fauske (9), Saltdal (3), Rana (7) og Grane (1). Erstatningssøknader viser, etter Narvik, størst omsøkte tap i Saltdal, Hattfjelldal, Meløy og Rana kommuner.

I reindrifta er det flest påviste tap til jerv fra Balvatn reinbeitedistrikt og sørover, spredt over forholdsvis store områder. Flest tap er det i Balvatn RBD, Ildgruben RBD og Byrkije RBD, dette er distrikt som ikke har tilgjengelige kystvinterbeiter. Erstatningsoppgjøret viser flest erstattede rein til jerv i Saltfjellet, Voengel Njaarke og Byrkije, mens det prosentvis ble erstattet størst tap til jerv Skjomen, Balvatn og Ildgruben.

I utgangspunktet skal skillet mellom beiteområder for sau/rein og forvaltningsområder for jerv i rovviltmyndas forvaltningsplan tillegges stor vekt ved prioritering av uttak. I gjeldende forvaltningsplan er imidlertid nærmest alle beiteområder for sau definert som prioriterte beiteområder. For reindriften kan gjeldende differensiering tillegges noe vekt da det er reinbeiteland både innenfor og utenfor forvaltningsområde for jerv, samt at viktige vinterbeiter for reindriften på kysten med fordel kan prioriteres for å bidra til at de distrikt som kan flytte til kystområder får et lavere rovvilttrykk de månedene de er på vinterbeite. Vi har i mange år prioritert bruk av FKT-midler til reindriften til flytting til kystområder med utgangspunkt i at disse er mindre rovdyrutsatte enn områder lenger øst i fylket.

Behovet for ekstraordinære uttak vil avhenge av resultatene fra lisensfellinga og oppdaterte opplysninger om aktivitet av jerv i ulike områder utover vinteren. Etter en samlet vurdering av de overnevnte forholdene, anbefaler vi at nemnda anmoder Miljødirektoratet særlig å følge med situasjonen på Håfjellhalvøya i Narvik med prioritering av uttak der dersom det fortsatt er jerveaktivitet i området. Videre anbefaler vi at nemnda ber direktoratet om å prioritere uttak på kysten i Saltfjellet og Voengel Njaarke og i kalvingsland i Balvatn, Ildgruben og Byrkije dersom det i løpet av vinteren/våren blir påvist stor jerveaktivitet i disse områdene.

Nemnda vil kunne gjøre nye vurderinger og komme med nye anbefalinger til direktoratet utover vinteren.

Sak 32/2020 Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
Seksjonsleder

Stein Tage Domaas (e.f.)
underdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Utkast til protokoll fra møte 5/2020
2. Brev til rovviltmyndas